N°. 301. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . *f* 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . „ 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van *f* 1, het zegelregt daaronder begrepen.

ZATURDAG 13 MEI.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten **M. Schooneveld en Zoon**, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet.** Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . *f* 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . „ 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement *f* 30, Ned. Cour.

Mr. J. van Lennep en Compagnie.

II.

Wij hebben beloofd te zullen aantoonen, dat de „Tafereelen„ in staat zijn, om in het gemoed der jeugd verschooning te doen vinden voor afschuwelijke bedrijven en daardoor booze hartstogten op te wekken; en dat zij, in de allereerste plaats, de edelste herinneringen van onze vaderlandsche historie tot een ronsebonsgrap verlagen.

Het is moeijelijk, bijkans ondoenlijk, om, enkel met woorden, eenig juist denkbeeld te geven van de wijze, waarop een en ander geschiedt; en zonder de plaatjes voor oogen, gevoegd bij het toelichtend vers, zou niemand, die de „Tafereelen„ niet had gekocht, kunnen gelooven, dat het „puik der puikpoëten„, maar ook „de man des volks„ zich „zoo voorbeeldeloos heeft ten toon gesteld.„

Hoe zal men bijv. een flaauw denkbeeld geven van de voorstelling „der Invoering van het Christendom„ in ons vaderland? Dat is eene gebeurtenis, welke, meenen wij, onzen kinderen behoorde te worden voorgesteld als de grondslag van hun tegenwoordigen toestand, als een zegen, waardoor ook wij konden deelen in de zon der beschaving en verlichting, welke over Europa opging. Vijf caricaturen, stellen WILFRIED en AELBERT voor, gevolgd van drie *diakenen*, welligt dezelfden, waarvan de heer VAN DER POEL, in de zitting van gisteren, met zooveel zalving de gewijde en ongewijde geschiedenis voordroeg. Zij hebben vreeselijk dikke boeken onder den arm, en die boeken worden als „traktaatjes„ aangewezen. De geheele vrucht van de invoering des Christendoms in ons Vaderland, komt, volgens VAN LENNEP EN Co. daarop neder:

Leest nu maar braaf tractaatjens
Dan zijn we goeie maatjens.

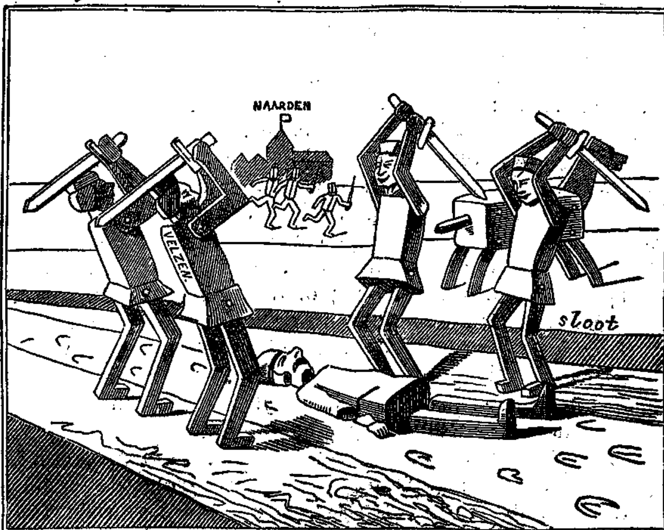
Wij meenen, dat VAN LENNEP zelf grooter vruchten van het bestaan van diakenen heeft geplukt. Zonder den invloed van dezen toch zou hij bezwaarlijk zitting hebben gekregen in de Tweede Kamer en merkwaardig is het verschijnsel, dat een der hoofdmannen in de April-beweging, gekozen als vertegenwoordiger der vrome rigting, op die wijze van zijn vromen zin en van zijn eerbied voor het Christendom is komen getuigen.

Hoe zal men, enkel met woorden, kunnen doen begrijpen, op hoe verfoeijelijk wijs de moord, in 1061, op FLORIS I gepleegd, wordt voorgesteld? FLORIS is een misselijk figuur en ligt op een armzalige legersteê uitgestrekt, waarbij de indecente attributen zelfs niet zijn vergeten; een gemeene kerel (*Nota Bene* in 1061 [illegible] op!) steekt hem, een zwaard in den buik, dwars door de dekens, die den slapende dekken; en bij het volvoeren van de misdaad licht hem eene, als Drentsche deerne gekleede meid bij, door behulp van een blaker met eene brandende kaars!! In de voorrede klaagt VAN LENNEP, dat de historie „bitter slecht gekend wordt„ en om dit te verhelpen, oordeelde hij „dat een nieuw prentenboek niet ondienstig zou wezen.„ Hij wilde eenige *data*, onze geschiedenis betreffende, *in het geheugen prenten*„ van onze dierbare kinderen, en het is op *deze* wijze, dat hij het heeft ondernomen! Wat aan het morele ontbreekt van het plaatje wordt ruimschoots aangevuld door het gevoelvolle van het bijschrift, waarbij onze kinderen een diep besef erlangen van de misdaad van *moord* en van de wroeging, die er het gevolg van behoort te zijn. Oordeelt zelf:

„Och, meneer — sprak de meid — wat een zunde veur die mooie (noppiesdeken!„
„Zwijg je stil, oue Trijn! dat is gestopt met drie steken.„ —
Zoo zei Jan Slotboom, en stiet hem zijn slakkesteker in de darmen.
„En nou, zei de meid, — „*nou hoef ik geen kemillen meer veur (em te warmen!*„

Bij de voorstelling van dezen moord heeft zich Mr. J. VAN LENNEP niet bepaald; hij achtte het noodzakelijk, nog een ander specimen te geven van deze bloedige bladzijden onzer geschiedenis, [illegible], naar het schijnt, met eene politieke strekking en toegelicht door een „Moraal„ voor onze „lieve kinderen.„ Wij hebben van dit afbeeldsel een trouwe copie laten maken, om onzen lezers het onverdeelde genot te schenken van den indruk, dien het door VAN LENNEP geacht wordt te zullen te weeg brengen. Het stelt voor:

FLORIS V VERMOORD. 1296.

Ziet hier de toelichting tot een der „*data* van onze geschiedenis.„

De Edelen konden het niet verdragen
Dat zij de boeren begunstigd zagen,
Zij vingen Graaf Floris arglistig en valsch
En bragten hem toen *als een schelvisch* om hals.

Graaf FLORIS wordt dus hier voorgesteld als het slagtoffer van zijne zucht om de boeren — dat is: *het volk* — te begunstigen, om hun toestand te verbeteren en hen meer onafhankelijk te maken van de willekeur en de onbeschofte magt der Edelen, dat is: *der grooten, der aristocratie.* Graaf FLORIS valt hier als slagtoffer van pogingen, gelijksoortig aan die, welke de grondslag werden van de liefde der Nederlandsche Natie voor het Huis van Oranje. En wat is nu de „moraal„, die VAN LENNEP EN CIE. hebben uitgedacht, om, met betrekking tot dit feit, „in het geheugen te prenten„ van onze dierbare kinderen?

MORAAL.

Wilt gij uw kind'ren *goed edukeren*,
Laat ze *vooral* dan koekhakken leeren.
Gij ziet toch duidelijk, op deez prent,
Hoe soms te pas komt dat talent.

Daarbij is nog een *tweede moraal* gevoegd van den volgenden inhoud:

— „Ferm, jongens! snij 'em aan mootjens!„ sprak Velzen (tot de Edelen —
— „Als hij niet morsdood is, dan loopen wij bedelen!„

De moraal is niet gerigt tot het geheele Volk, *alleen tot de Edelen.* Aan die „Edelen„ — dat is: aan de aristocratie — wordt gezegd: „Als ge uwen kinderen „eene *goede opvoeding* wilt geven, laat ze dan toch „*vooral* goed koekhakken leeren. Is er dan eens een „Vorst, wien het zou behagen, om de boeren — dat „is: *het volk* — te bevoordeelen, om die in bescher„ming te nemen tegen uwe aanmatiging, tegen uwe „willekeur, laat hem dan „als een schelvisch„ dood „hakken; laat hem dan aan „mootjens snijen„; want „aan FLORIS V ziet ge, hoe ferm dat talent van koek„hakken te pas komt, en hoe VAN VELZEN u reeds „heeft geleerd, dat de „Edelen„ bedelen gaan, als de „Vorst hebben wil, dat „de boeren„ ook iets hebben „om er van te leven!„

Wij deinzen, vol verontwaardiging, terug om hier verder eenige toepassing te maken. Het is trouwens niet noodig; een kind kan die toepassing vatten, en hier is het doel uitmuntend bereikt; want het plaatje en de versjes zijn immers „voor de lieve kinderen„ gemaakt?

Wij vertrouwen, dat er geen enkele „edele„ meer in ons land zal zijn, die „om zijn kinderen goed te edukeeren„ de moraal van van Lennep en Compagnie *en action* zal willen brengen; want het zou ons voeren tot de prediking van den vorstenmoord, gewettigd door elke weldaad aan *het volk* betoond.

„Koning en Vaderland„ en „Vaderland en Oranje„ zijn, meenen wij, de leuzen der vereenigingen, die VAN LENNEP in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, dank zij de April-beroering, hebben gebragt. Dient men Vaderland en Oranje, door dergelijke *moraal* „in het geheugen te prenten„ van onze kinderen? De heer VAN LENNEP voert den titel van „*volksvertegenwoordiger*„. Is het vertegenwoordiging van *het volk*, is het dus handhaving en bevordering zijner regten en vrijheden, wanneer men het als eene verdienstelijke daad voorstelt, dat een vorst is vermoord, wiens eenige misdaad was, dat hij datzelfde volk uit den vernederenden toestand, waarin het leefde, heeft willen opheffen?

VAN LENNEP heeft, naar het schijnt, een afschuw van ondragelijke taal, en te regt; en daar zijn afschuw voor de uitdrukking der openbare meening nog grooter is, heeft hij aan alle dagbladen in ons land verweten, dat zij zich aan ondragelijke taal schuldig maken. — „Aan onze ellendige onruststookers in de dagbladen„ — aldus schreef hij 22 December 1848, blijkens een heden in een der couranten medegedeelden brief — „wil het maar niet gelukken, zich in dragelijke taal uit te drukken.„ Wat zal van u, van Lennep, de historieschrijver zeggen, als hem deze „tafereelen„ onder de oogen komen, waar *ondragelijke taal* zich paart aan *ondragelijke, afschuwelijke moraal*; waar de misdaad wordt aangeprezen en als navolgenswaard, „ter inprenting in het geheugen onzer kinderen„ wordt aanbevolen?

Wordt, op deze wijze, door van Lennep en Com. verschooning gezocht voor afschuwelijke bedrijven, en worden daardoor booze hartstogten in het gemoed der jeugd opgewekt, wij zullen in een volgend artikel aantoonen, hoe de edelste herinneringen van onze vaderlandsche historie tot een ronsebonsgrap worden verlaagd.

Reeds meermalen vestigden wij de aandacht onzer lezers op de verbazingwekkende voortreffelijkheid der telegrafische dépêches van de *Amsterdamsche Courant.* Die Courant onderscheidt zich evenwel nog in een ander opzigt van de overige dagbladen. Zij rectifieert de dépêches, die zij ontvangt, en geeft haren geabbonneerden nu en dan, gratis, een zeer leerzamen cursus in de geographie.

Wij mogen ons niet onthouden, daarvan een aardig staaltje mede te deelen.

Gelijk men weet, is *Peta* het middenpunt geweest van den Griekschen opstand. De *Times*, de *Indépendance Belge*, de *Précurseur*, het *Handelsblad*, de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* en de *Haarlemsche Courant* meldden onlangs, dat Peta, op 25 April, door de Turken was ingenomen. De *Amsterdamsche Courant* had dit berigt niet, zooals ze gewoonlijk een dag achteraan komt; maar deelde, in vergoeding, den volgenden dag mede, „dat *de stad Arta* door de Turken op de Grieksche opstandelingen was herwonnen.„

Nu komt de geographische les. Dat de *Amsterdamsche Courant* een verkeerd berigt zou hebben gekregen van zijne „knappe en soliede correspondenten„, dat kon er niet door, en derhalve scheen het der *Amsterdamsche* veel nederiger en meer bescheiden toe, om zich zelve gelijk te geven en haren lezers diets te maken, dat al de overige couranten, zoo als de *Times*, de *Indépendance*, het *Handelsblad*, de *N. R. Courant*, verkeerd waren ingelicht; ja, dat deze zelfs zòò dom wa-

ren, dat ze zelfs niet wisten, dat *Peta in het geheel niet op de kaart bestond!*

Zie hier de les (*Amst. Ct.* van 5 Mei):

„Het is dus Arta, het middelpunt van den Helleenschen opstand, in het bezit waarvan de Turken hersteld zijn, *en niet Peta* — TROUWENS EEN ONBEKENDE NAAM — zoo als eenige Hollandsche bladen, benevens *l'Indépendance Belge*, *le Précurseur*, enz. berigt hebben."

Op denzelfden dag, dat de *Amsterdamsche Courant* deze geographische les gaf, bevestigde de Fransche *Moniteur* in zijn officieel gedeelte de verovering van PETA; en de latere berigten zijn deze tijding allezins komen bevestigen.

De *Amsterd. Courant* cijferde dus, om te betoogen, dat zij alleen het beter wist dan alle dagbladen in Europa, het bestaan van *Peta* ten eenemale weg. Intusschen, wanneer de Redactie bijv. geliefde na te zien de uitmuntende kaart van Europeesch Turkije, door J. HANDTKE geteekend (uitgegeven door de beste kaartinrigting van Europa: C. FLEMMING te Glogau), dan zal zij zien, dat *Peta* eene vrij aanzienlijke plaats is, gelegen tusschen *Arta* en *Striviona*, met het riviertje *Arta* ten oosten en het dorp *Rogus* ten westen.

Inderdaad: de *Amsterdamsche Courant* is een onschatbaar kleinood voor ons couranten-lezend publiek.

Een ministerieël orgaan, dat het ministerie in den steek laat;

een polemiserend blad, dat zijne artikels distilleert uit de verslagen der Kamer en de antwoorden der Regering;

een herhaler van het nieuws, dat reeds vergeten is,

en een professor in de geographie, die de kaart van Europa naar goedvinden reconstrueert!

Buitenland.

FRANKRIJK.

Op de algemeene tentoonstelling van producten van nijverheid en kunst, die in het jaar 1855 te Parijs zal gehouden worden, zullen geene levende planten of gewassen kunnen worden tentoongesteld. Ten einde deze leemte aan te vullen, zal de te Parijs gevestigde maatschappij van tuinbouw te gelijker tijd eene tentoonstelling houden der producten van den tuinbouw van alle landen.

ZWITSERLAND.

Den 7 dezer hebben te Bern de verkiezingen plaats gehad van afgevaardigden voor den grooten raad van het kanton. De uitslag daarvan is, voor zoo ver bekend is, dat de radicale partij op 200 benoemingen eene meerderheid van 20 stemmen had bekomen; zoo de 30 verkiezingen, die nog moeten plaats hebben, geene verandering in den staat van zaken te weeg brengen, dan zal alzoo de radicale partij de overwinning behalen. Dit zou eene geheele verplaatsing van de meerderheid zijn, daar de behoudende partij, sedert 1850, in den grooten raad van Bern den boventoon heeft gevoerd.

In het kanton Zurich hebben de ultra-radicalen en de ultra-behoudsgezinden zeer vele stemmen verkregen.

SPANJE.

Men schrijft uit Madrid van 5 dezer, dat de regering uit Havanna berigt heeft ontvangen, waaruit blijkt, dat de zaak van de *Black Warior* volkomen geregeld is.

TURKIJE.

De laatst ontvangen berigten zijn de volgende: De *Moniteur* van 11 dezer spreekt tegen het berigt, dat eene poging gedaan is om te Odessa troepen aan land te zetten. Het linieschip *Vauban* is het eenige, dat tijdens het bombardement tijdelijk het tooneel des gevechts heeft verlaten. Drie militairen van de vereenigde vloot zijn gesneuveld; 12 werden gekwetst.

Hetzelfde blad bevat het besluit tot terugroeping van den generaal Baraguaey d'Hilliers, Fransch gezant te Konstantinopel; hij zal worden belast met het opperbevel over het kamp te Helfaut, bij St. Omer.

In den namiddag van 8 dezer is de Fransche vloot uit 11 schepen bestaande, bij het eiland Hirsholm voor anker gekomen.

Te Toulon is weder eene afdeeling van het corps infanterie en artillerie der marine uitgerust, om naar Turkije te vertrekken. Zij zoude in het midden der loopende week met andere troepen ingescheept worden, en was naar men meende naar Griekenland bestemd.

Prins Napoleon is den Bosporus ingevaren.

Van Scutari werden den 1 of 2 dezer 15000 man Fransche of Engelsche troepen te Konstantinopel verwacht.

— Men schrijft uit Konstantinopel, dat de Russen in de laatste dagen aan de zijde van Varna voorwaarts waren gekomen, tot aan Kostoudji, tusschen die vesting en Schumla. Men onderstelde, dat zij beoogden om even als in 1849 op Paravadi aan te gaan, waar Omer-Pacha echter afwachtte, om ze in hunnen loop te stuiten.

Uit Griekenland meldt men, dat de Grieksche Kamers zijn gesloten, hetgeen daaraan toe te schrijven is, dat de meeste leden Athene hadden verlaten, hetzij om het platte land te beschermen, hetzij om zich bij de opstandelingen te voegen. De zaak van den opstand gaat echter niet voorwaarts. De Fransche *Moniteur* behelst onderscheidene stukken, waaruit blijkt dat de Fransche en Engelsche regeringen al meer en meer vast besloten hebben, Turkije krachtig te ondersteunen, tot fnuiking van den opstand.

Brieven van het krijgstooneel verzekeren, dat vorst Paskewitsch zou hebben afgezien van het voornemen, Silistria te veroveren. Dat berigt verdient echter bevestiging.

Het *Journal de Constantinople* heeft onlangs gesproken van het afbreken der betrekkingen tusschen Perzie en Rusland. Eene nieuwe depêche gewaagt van een aanvallend en verdedigend verbond gesloten tusschen den Schach, den Khan van Khiva en den koning van Bukhara. Een bijzonder schrijver van Elserum van 5 April houdt in, dat een der groot-officieren van den Schach van Perzie in die stad was aangekomen zich met eene bijzondere zending naar Londen begevende, hetgeen ongetwijfeld met het afbreken der betrekkingen tusschen Perzie en Rusland moet in verband staan.

In de zitting van het Britsche Lagerhuis van ll. Maandag is van regeringswege eene wet voorgedragen « tot aanmoediging der zeelieden en tot bevordering van het bemannen van H. Mjs. vloot gedurende den oorlog.» Zij behelst alleen bepalingen over het verdeelen van de opbrengst der te gelden gemaakte oorlogsprijzen. De Minister, de heer Graham, zeide dat vroeger telkens bij den aanvang van eenen oorlog eene gelijke wet onder denzelfden titel was voorgedragen, en dat de nu voorgestelde van de vroegere alleen in zoo ver verschilde, dat zij aan de hoofd-officieren een veel kleiner en aan de gewone manschappen een veel grooter aandeel toekent, en dat zij bepalingen inhoudt, die noodig geworden zijn door de omstandigheid, dat Engeland dezen zee-oorlog met eenen bondgenoot onderneemt.

In het Hoogerhuis is in den avond van 9 na eenige beraadslaging besloten tot de tweede lezing van eene door lord Campbell voorgedragene bill, strekkende om, straffen te bedreigen tegen onderhandelingen van onbevoegde personen met vreemde gouvernementen. Daarbij is ter sprake gebragt de reis, die eenige leden van de secte der kwakers onlangs naar Petersburg gedaan hebben, om den Keizer tot het bewaren van den vrede te bewegen, en is dergelijke bemoeijenis van bijzondere personen, ofschoon met de beste bedoelingen gedaan, door verscheidene sprekers afgekeurd.

In de zitting van het Lagerhuis van Dingsdag heeft de heer Kennedy aan de regering eene reeks van vragen gerigt strekkende om te weten of de twee admiraals, die zich aan het hoofd der vloten bevinden niet dringend kanonneerbooten hebben verlangd; of de admiraal Napier niet in het bijzonder ijzeren sloepen verlangd heeft om ze over te stellen tegen die der Russen, welke door een huis te Liverpool waren vervaardigd; of de heer Scott-Russel niet aangeboden heeft, om binnen weinige weken de noodige vaartuigen te leveren, en of de admiraliteit niet geweigerd heeft ijzeren sloepen te verschaffen, maar bevolen dat houten booten zouden worden vervaardigd en gekocht, hoezeer die booten een diepgang van 12 voeten in plaats van 5 voeten, gelijk de ijzeren booten, hebben. Ook heeft de heer Kennedij gevraagd of de regering de noodige maatregelen heeft genomen tot bescherming van de koopvaardijvlag in de golf van Bothnie en aan de Zweedsche kust. Sir James Graham heeft geweigerd, op die vragen te antwoorden. « Het zoude onmogelijk zijn, » zeide hij, « den oorlog te voeren, zoo dergelijke vragen elk oogenblik aan de regering werden gedaan.» Evenwel voegde hij er bij, dat de Russische vloot zeer sterk is in ijzeren booten, maar dat de Regering de noodige maatregelen had genomen om daarin te voorzien en om de Engelsche koopvaardij in de golf van Bothnie te beschermen. Nog heeft Sir Graham in antwoord op eene andere vraag te kennen gegeven, dat de steenkolen in het besluit in rade niet als oorlogscontrabande waren begrepen, maar dat er aan den opperbevelhebber in de Oostzee instructien waren gezonden, houdende dat de kruisers de steenkolen moesten beschouwen als een twijfelachtig artikel, onderworpen aan het volkenregt. Het vraagstuk is aan de beslissing van den opperbevelhebber overgelaten.

De *Times* zegt: « zoo wij eenige opmerking moesten maken over het nieuwe oorlogsbudget, welks indiening een pijnlijke pligt voor den heer Gladstone was, het zou zijn, dat wij het een geluk mogen achten, tien millioen meer van de belastingpligtigen te kunnen heffen zonder nieuwe hinderpalen aan den handel in den weg te leggen of de volksbedrijvigheid met nieuwe last te drukken. Die som zal worden bijeengebragt zonder bepaalde intrekking van een dier maatregelen, welke het groote werk onzer financiële hervorming uitmaken, en die zoo goed voor 's lands welvaart hebben gewerkt.

« De heer Gladstone wees in zijne rede op onderscheidene belastingmiddelen, die meer zouden kunnen opleveren en op het bedrag waartoe de opbrengst derzelve wel eens is gebragt in vroegere oorlogen. Wij belastingpligtigen zien alzoo wat er nog in dit opzigt kan worden gedaan, en wat er ook zal gedaan worden wanneer de oorlog lang duurt. Ziet eens, waarvan thans niet al in Frankrijk sprake is, en wat wij moeten doen als het door de Franschen gedaan wordt, wij moeten, zoo hoort men spreken, bezit nemen, door middel van verschanste legers en versterkte kampen, van Reval, Helsingfort, de Krim en de monden van den Donau; wij dienen de zaak geheel achterwege te laten of wij moeten ze goed doen; en wij moeten daarin ons aandeel hebben, anders gaan de Franschen met al den roem heen. Maar als de zaken dien loop nemen, hoe zal het dan gaan met de income-tax, met de accijnsen en zelfs met de invoerregten? Onze wensch is alleen, het publiek op het ergste voor te bereiden, opdat er, wat er ook gebeuren moge, geene sprake kunne zijn van verrassing of van terugtreding in den dag des onspoeds die komen kan.»

De Londensche *Globe* van jl. Dingsdag zegt in zijn beursberigt. « De financiele voorstellen van den heer Gladstone schijnen, voor zoover thans reeds kan worden beoordeeld, zeer goed door het publiek te worden opgenomen, en hoewel het voor sommige lieden eene teleurstelling is, dat de oorlogsuitgaven door eene verhooging der belastingen en niet door eene leening zullen gedekt worden, is de ... van den prijs onzer staatsschuldbrieven een ... van algemeene tevredenheid over de wijze, waarop de ... des oorlogs zullen worden bestreden.

«De inschrijving ter plaatsing der in 1858 af te ... schatkistobligatien rentende $3^1/_2$ pct., is, gelijk vroeg... kondigd was, gisteren middag gesloten. De geheel... op eenige weinige fondsen na, geplaatst.»

Volgens berigten uit Wallachije in den *Moniteur* ... de maarschalk Paskewitsch vóór zich naar Buchar... geven, een uitstap naar Kalefat gemaakt van waar ... Donau tot aan Ismaïl is langs getrokken. Vervolg... hij zich naar de Dobudscha begeven, om de posi... het leger te verkennen. De Russen maken zich ge... nieuwe brug over den Donau bij Oltenitza te wer... zelfde blad hangt, naar luid van berigten uit den Ep... tafereel op van den toestand, waarin die provinci... invallen der uit Griekenland komende benden ge... een tafereel, dat nog somberder gekleurd is da... geen daarvan reeds is medegedeeld. Volgens die ... namen de bewoners van den Epirus slechts ... de insurrectie, omdat zij daartoe door de uit G... komende benden werden gedwongen. In de strek... deze laatsten door de Turksche troepen geslag... gonnen de landbouwers zich dan ook naar de ... begeven, waar zij onder de bescherming van de ... nische autoriteiten eene schuilplaats zoeken.

De *Moniteur* berigt, voorts dat het exequatur ... Russische consuls te Hâvre en Bordeaux, alsme... Russische vice-consuls te Duinkerken, Calais e... is ingetrokken.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN VRIJDAG 12 MEI.

De beraadslagingen over het ontwerp van wet to... van het armbestuur worden voortgezet.

De heer GROEN VAN PRINSTERER had zich ge... ontwerp te kunnen aannemen, maar vreest tha... zaakt te zullen zijn het te verwerpen. Hij hee... tot hen, op wie het ontwerp een betrekkelijk ... indruk heeft gemaakt en ook tot hen, die e... zwaren tegen de voordragt hadden. Hij ontveinst ... hij heeft zich ilusiën gemaakt, daar hij mee... de hoofdgedachte, in de memorie van toelichting ... keld, in de wet zou worden uitgewerkt. Het ... geschied. Na de memorie van beantwoording, ... des ministers, op gisteren, bevindt hij zich op ... ander terrein. Hij ziet in het ontwerp niet lange... wijking van de hoofdgedachte, maar de toepassin... eigen stelsel van het gouvernement, dat aldus ge... kan worden: handhaving der wettelijke liefd... het oogpunt van politie en als suppletie voor de ... zaamheid der kerkelijke en bijzondere liefdadighei... hulde aan de welsprekende rede van den heer DE K... waaruit het is gebleken, dat dit ontwerp de misb... 1818 wil bevestigen en dat het ontwerp strekt t... om tot den verkeerden weg te komen. Uit de rede d... is het Spr. nu duidelijk geworden, dat de Re... eigen stelsel heeft, waarin een bestanddeel is, ... zijne vrienden juist bestrijden. Hij neemt aan, da... ring ernstig verlangt een stelsel van algeheele ... kerkelijke en bijzondere liefdadigheid: maar hij ... zeggen, dat er in de memorie van toelichting ... drukkingen voorkomen, die eene tegenovergestelde ... aanduiden. Maar hij neemt aan, dat de Rege... van oordeel is, dat de kerk vrij is, maar zoo... niet zorgt, dan is de Staat volgens haar ge... eigen verzorging en subsidie in de behoeften ... Spr. meent, dat het stelsel der Regering onhou...

Hij vraagt nu 1°, wat geeft ge ons, en 2°, ... gij ons voor. 1°. Men geeft eene bestendiging va... armenzorg nevens de vrijheid van kerkelijke en ... liefdadigheid, maar het gevolg zal zijn, dat ... bijzondere liefdadigheid inslapen, daar men er ... zal, dat de Staat er toch wel in zal voorzien.

Hij besluit met *drie* aanmerkingen: 1°. ... den heer ten Cate, omtrent hetgeen deze ge... de hartstogtelijkheid, waarmede de discussie ... tegenwoordige onderwerp vroeger is gevoerd. ... uitgedrukten wensch, dat bij parlementaire ... wat naar hartstogtelijkheid zweemt, ter ... steld, maar acht het toch niet wenschelijk ... heele systema, waarvan thans sprake is, tot ... zou worden geconcentreerd. Hij zou daarte... schillende gronden. Eene bloot wetenschappe... wing zou niet voldoende zijn. Men is ook ... bevreesd voor de aanwijzing der logische ... beginselen en van het terugkomen op antece... het noodig te toonen, dat men terugkomt op ... kelijke to zeer gunstige beschouwing van ... 2°. Beschouwt hij den toestand der Kamer ... dezer wet. Het Ministerie heeft zich ... tegenovergestelde rigting. Hij zou het verkeerd... alles tegenovergesteld plaats vond, maar de ... toch ook niet gaarne eene soortgelijke rigting ... Welke zal de indruk zijn bij het algemeen ... partij, zoo dit wets ontwerp wordt aangenomen ... vragen, of dit nu de vrucht is van ... tegenstand? Moest daarom de vorige Reg... Is dat nu eene betere politiek? Men zal ...

op de Regering en op de Kamer werpen. De wederpartij is misschien eenigzins geneigd de wet aan te nemen. Misschien verlangt zij het zelfs, om dadelijk eene philippica tegen deze kamer te kunnen rigten. En ook zij zal zeggen, dat het immers dezelfde wet is als de vorige ontwerpen; de fragmenten, die er nu worden uitgelaten, kunnen er later weder worden ingebragt; — 3o. Rigt hij een woord tot de Regering. Hij wenscht, dat in het stelsel van het Ministerie, uit zijn midden, eenige wijziging moge komen, omdat hij betwijfelt den goeden uitslag der concurrentie van amendementen tegen zijn stelsel. Bijaldien die mogten worden voorgedragen, zal Spr. die ondersteunen, ten einde mede te werken, om de wet aannemelijk te maken. Hij doet het ministerie opmerken, dat de overgroote [illegible]heid vergelijkenderwijze het ontwerp gunstiggezind, [illegible] een aanzienlijk deel er tegen was. Als nu aan die [illegible] meerderheid een aanzienlijk getal ontvalt, dan zal [illegible] die meerderheid ophouden te bestaan.

De [illegible] THORBECKE heeft mede de rede van den Minister willen [illegible], alvorens het woord te voeren, ten einde uitlegging te erlangen van eenige in het ontwerp voorkomende [illegible], welke hem nog niet duidelijk waren. De Minister heeft herhaald hetgeen in de schrifturen voorkomt; Spr. heeft dus nu een stellig advijs. Hij weet, dat hij tegen het gevoelen van velen, in en buiten de Kamer, zal spreken. Dit echter kan hem niet weerhouden te spreken, gelijk hij steeds gedaan heeft, als hij meende dat men op een dwaalweg verkeerde. Men zou op dien dwaalweg bij vele punten kunnen stilstaan; hoe het vorige ontwerp als een oorlogswerktuig gehorigd, en hoe het misbruikt is tot partij-inzigten. Maar hij zal dit niet doen. Hij zal ook niet treden in eene vergelijking van het vorige en dit ontwerp: hij zal alleen over het tegenwoordige voorstel spreken. Hij heeft daartegen dan *drie* hoofdbedenkingen, en daarbij volgen de hoofdbeginselen, gisteren door den Minister blootgelegd. De Minister heeft gezegd, dat het ontwerp strekt, om de armverzorging aan de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid over te laten. Dat overlaten kan tweederlei beteekenis hebben: 1° eene afschaffing van alle staats-armenzorg, of 2° het onthouden van alle regeling der armenzorg. Het beginsel der Regering is dus, dat de Staat de armenzorg van zich afwerpe. Zij is wel niet verboden, maar de onttrekking der burgerlijke armenzorg moet het hoofddoel zijn. Spr. vraagt, of dit overeenkomstig is met den aard der zaak en met den eisch der Gwt.? Hij vraagt, of de armenzorg opgehouden heeft publiek belang te zijn? Mag de overheid zich onthouden dat algemeen belang te behartigen, *omdat* kerkelijke en andere bijzondere vereenigingen het zich aantrekken? Indien de kerkelijke bedeeling hoofdzakelijk bestaat in het [illegible] van aalmoezen, en deze de zorgeloosheid en armoede [illegible] en om in gebrek aan arbeid en lage dagloonen te voorzien, mag de overheid dit dan lijdelijk aanzien? de armenzorg overlaten? Maar aan wie? Aan vereenigingen (hoe achtenswaardig ook), die op zich zelve werken, zonder zamenhang en verband, maar individueel. Het is waar het ontwerp laat de burgerlijke armenzorg vrij. Maar de theorie in de wet gebragt, is, in de hand harer aanhangers, een middel om de wet te sloopen. Zij toch zeggen: de Regering mag zoo min brood als werk geven; het is eene socialistische vordering. Spr. begrijpt het staatsgenootschap anders. Hij meent dat er gevallen zijn, waarin die verzorging wel degelijk noodig is. — Niemand, zegt men, heeft regt te [illegible] tegenover den staat. Spr. beweert het tegendeel [illegible] moet wel degelijk zorgen, dat niemand van [illegible] dat is de pligt van het staatsgenootschap [illegible] hulp te verleenen, waar die noodig is. Waarom [illegible] pligt uitsluitend beschouwd als een godsdienstige, en als uitsluitend van kerkelijke vereenigingen kunnende uitgaan? Wat de opmerking betreft, dat de staat geene armen en rijken kent, dit betwist hij. Het stellen van regelen, om eene billijke verhoudig tusschen verschillende standen tot stand te brengen, is steeds de taak van den wetgever. Die dit niet doet, beantwoordt niet aan zijne roeping, en zal weldra de gevolgen daarvan ondervinden. Men heeft gezegd: schaft alle Staatsarmenzorg af, de kerk zal in alles voorzien. Spr. antwoordt, dat men hier het alvermogen van diaconien ontmoet met miskenning der roeping van Kerk en Staat. Dat is absoluut, en nergens is in menschelijke aangelegenheden alvermogen denkbaar. Hij laat het daar, of de kerk vermogend [illegible] noodlijdenden bij te staan. Maar gesteld het ware zoo, dan nog zou zij te kort schieten, omdat velerlei personen en materiele middelen van den Staat ontbreken. De theorie der enkel kerkelijke liefdadigheid is miskenning van de roeping der kerk. Zij, die meenen dat de Kerk alles vermag, getuigen meer van een edelmoedig vertrouwen, dan van doorzigt, om den algemeenen maatschappelijken vijand, het pauperisme, met hoop op goed gevolg te bestrijden. De roeping der kerkelijke en bijzondere liefdadigheid kan niet zijn, de armoede staathuishoudkundig te behandelen, gelijk noodig is, [illegible] men zamenwerking, wil men eenheid. De liefdadigheid, zegt men, moet niet georganiseerd worden. Spr. antwoordt hierop, dat dit tegen uwe kerkelijke regeling [illegible] is. Wilt gij dan, dat de diaconien zonder eenigen regel, zonder toezigt zouden bestaan? Men heeft de staatsarmenzorg genoemd *charité légale*. Spr. zegt, dat men dit niet [illegible] zijn moet opvatten kan. Dit kan een' verkeerden [illegible] maken, maar in den zin als hij de pligt [illegible] den staat beschouwt, om zich de armenzorg aan te trekken, zijn daaraan niet die schrikbeelden verbonden, welke men zich voorspiegelt? De overlating aan kerkbesturen van de [illegible] is de grootste dwang, welke men het kerkbest[illegible] [illegible] Als men zegt, dat de in het ontwerp ge[illegible]laten burgerl. armenzorg, de kerkelijke liefdadigheid te niet zal doen, dan is Spr. dit eens; want de burgerlijke armenzorg blijkt, volgens het ontwerp zelf, burgerpligt te zijn. — De Minister zegt, de wet is een overgang tot afschaffing der burgerlijke armbesturen. Maar Spr. beweert, dat het uitwerksel het tegendeel zal zijn. Wanneer de Regering dit gewild had, zou zij dan geene overgangsbepalingen hebben voorgesteld? Ten andere is in het ontwerp ook aangenomen het subsidie-stelsel. En wat nu rijmt minder met de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid, dan dit subsidie-stelsel? — Maar de theorie der Regering is ook niet overeenkomstig met de Gwt. Hoe is art. 195 daarin gekomen? Het is gesproten uit de kennis, dat de armenzorg zich lange als een groot publiek belang had vertoond. Hij vraagt alleen, of, als de armenzorg alleen aan de kerkel. en bijzondere liefdadigheid wordt overgelaten, of dit dan niet zou zijn art. 195 Gwt. omkeeren? Waar blijft dan de aanhoudende zorg der Regering? — De tweede algemeene opmerking van Spr. is, dat het ontwerp is eene verzaking der regelen van toezigt op de kerkelijke en particuliere liefdadigheid. Hij mag zeggen, een groot voorstander van kerkelijke vrijheid te zijn. Hij heeft dit bij de wet op de Kerkgen. getoond tegen hen, die hij thans bestrijdt, maar de kerkel. vereenigingen kunnen, als zij met het staatgezag in aanraking komen, niet gesteld worden boven de regels, waaraan *alle* vereenigingen in den staat onderworpen zijn. Al bestond er geene burgerlijke armenverzorging, zou dan, vraagt Spr., de Regering zich ontslagen mogen rekenen van het toezigt. om de zamenwerking van alle instellingen van weldadigheid te verzekeren. Zoo neen, hoe veel te meer is dan het toezigt nu noodzakelijk, terwijl het burgerlijk armbestuur bij de wet behouden is. Het eenige wat de Regering vordert, is het doen van eenige opgaven, maar ook dit is uit het begrip der noodzakelijkheid van het toezigt; anders kwam de vordering niet te pas. — Eene *derde* opmerking des Spr. is, dat ook nog eene andere taak op den staat, op de wetgeving, berust, namelijk het toezigt op het rigtig beheer te verzekeren. Ook hier geldt het geen exceptionele, maar een algemeene pligt. Het is een zedelijke pligt ten aanzien van hen, die belang, bij het beheer hebben, maar dit niet zelf kunnen uitoefenen. Spr. zegt andere punten niet te zullen aanroeren. Er zijn er vele: b.v. dat in de voordragt niet op het oog gehouden is het onderscheid tusschen armen, die wel en die niet kunnen werken. Daarvan is in het ontwerp geen spoor. Tot besluit zegt hij, dat hij meer dan iemand overtuigd is van de moeijelijkheid van zoodanig ontwerp, ook ten gevolge der voordeelen, welke men te bestrijden heeft. Hij is dus, zoo immer, geneigd groote toegevendheid te betuigen en aan te bevelen. Hij weet zeer goed, dat het vorige ontwerp met verzwakking aannemelijk had kunnen gemaakt worden, maar dit strookte niet met zijne overtuiging. Bij zijn opvolger schijnt dit ook niet het geval te zijn, maar toch tusschen verzwakking en hetgeen in dit ontwerp lijnregt strijdigs voorkomt, is er groot verschil.

De heer SLOET TOT OLDHUIS is een vijand van wettelijke liefdadigheid, die hij in de artt. 21 en 25 duidelijk vindt uitgedrukt en die hij ook in het onderstands-domicilie vindt. Maar hij ziet met den heer van der Brugghen daarin geen socialismus, doch veeleer communismus, roof, waartegen geen voorbehoedmiddel bestaat. Als wij deze wet zullen aannemen, zegt Spr., laten wij dan niet gewagen van wettelijke liefdadigheid, maar van dwang tot onderhoud van minvermogenden.

De heer SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE verklaarde, dat na dat hij dezen ochtend met talent de drie verschillende stelsels heeft hooren ontwikkelen, hij wanhoopt, dat ooit eene wet op het armbestuur zal tot stand komen, wanneer deze wet niet werd aangenomen, die getracht heeft de noodige waarborgen te geven voor de liefdadigheid, zoo wel als voor den staat.

De heer VAN DER BRUGGHEN bestreed onderscheidene stellingen, door den heer THORBECKE dezen ochtend behandeld, maar voegt er bij, dat die bestrijding niet geacht moet worden te zijn eene verdediging der wet, die in hem geen verdediger vinden kon. Vooral kwam hij op tegen de meening, welke de heer THORBECKE had opgevat uit des Spr. redevoering van gisteren. Ook kon hij met diens interpretatie van art. 195 der Grondwet niet instemmen; en betoogt nader dat zijne eigene uitlegging van dat artikel geacht moest worden, meer de ware bedoeling uit te drukken.

De heer VAN AKERLAKEN had het woord gevraagd, omdat hij meende, dat de Natie er belang in stelde, om het individueel gevoelen der leden over zoo een belangrijk onderwerp te kennen. Na lof toegezwaaid te hebben aan de ontwerpen van den heer THORBECKE, die Spr. in het stelsel van den ontwerper eene uitnemende wet noemde, trad Spr. in beschouwing over den arbeid van den tegenwoordigen Min. van Binnenl. Zaken, en kwam tot de slotsom, dat deze Minister het ontwerp van den heer THORBECKE had gezuiverd van die groote bezwaren, welke daartegen waren aangevoerd. Het was den Spr. dan ook een onverklaarbaar raadsel, hoe de bestrijders van het vorig ontwerp konden zijn [illegible] zou zoo incon[illegible] indien nog enkele bezwaren, doch van ondergeschikt belang, konden worden weggenomen. Spr. wederlegde voorts de aangevoerde [illegible] de onmogelijkheid, om de theorie van algemeene liefdadigheid, zonder bijstand van het burgerlijk bestuur, uit te voeren. Spr. besluit met te verklaren, dat de wet is eene voorziening [illegible] en eene wet van transactie. Van den naam partij had hij een afkeer; nooit hoopte hij een partijman te worden, en daarom beoordeelde hij elke wet naar haar innerlijken inhoud en zou hij uit dien hoofde stemmen vóór de wet.

De heer ROCHUSSEN was nog nooit zoo lang onzeker geweest omtrent de stem, die hij zou uitbrengen, als het geval is geweest met deze wet. Al wat hij gehoord had in deze drie dagen, had hem eene overtuiging geschonken, die deze was, dat art. 195 der Grontwet niet bedoelt het overlaten van de armenzorg aan de algemeene liefdadigheid; en dat deze wet een bezadigden middenweg bewandelt, dien de Spr. wil mede bewandelen, zoo niet amendementen, die aangenomen werden, hem daarin mogten verhinderen.

De heer WINTGENS verdedigde op nieuw de voordragt van wet tegen de aanvallen, die zij had moeten doorstaan. Die aanvallen achtte Spr. onbillijk, en wanneer hij naging de beide redevoeringen van de heeren THORBECKE en DE KEMPENAER, dan zag hij op nieuw dat de *extrêmes se touchent*, en dat de strijdvraag kon opgelost worden door de wetsvoordragt, die nu aangeboden was. De verdediging werd besloten met de voorlezing van een citaat uit een der »*Fransche auteurs*«: het gewone stokpaardje van den heer Wintgens, ten betooge dat onderstand van wege den staat, onmisbaar was, en met fragmenten uit onderscheidene oude plakkaten van de Staten-Generaal, om aan te toonen, dat men reeds in de 17e en 18e eeuw hier te lande staatsarmenzorg heeft ingevoerd.

De heer SLEESWIJK VENING betoogde, dat de wet de bestaande kwaal, ook in Friesland, waarvan de heer SLOET had gesproken, zou genezen, en daarom zou hij er vóór stemmen.

De Heer VAN LIJNDEN antwoordde op het verwijt van den Heer van Akerlaken, omtrent de bestrijding van deze wet door de anti-revolutionnairen, en weerde dat verwijt af door het betoog, dat juist de tegenstand tegen het ontwerp blijk gaf, dat Spr. en zijne vrienden niet personen, altijd zaken op het oog hadden.

De Heer VAN DER VEEN kwam voor de derde maal op de interpretatie van art. 195 der Grondwet terug.

De Heer TEN CATE bleef persisteren bij het vroeger door hem ontwikkelde stelsel en wederlegde de bedenkingen, die daartegen door de heeren van Heiden Reinestein en Mackay waren ingebragt.

De Heer MACKAY betuigde, dat hij zich steeds consequent had gedragen ten aanzien van dit onderwerp, weshalve hij het verwijt van den Heer Akerlaken van zich afwierp.

De Heer THORBECKE beantwoordde de Sprekers, die de stellingen, in zijne redenering ontwikkeld, hadden bestreden, welk voorbeeld nog gevolgd werd door den Heer VAN HEIDEN REINESTEIN, waarna, wegens het vergevorderde uur, de verdere discussie uitgesteld werd tot morgen ochtend ten 11 ure.

Nog zijn de volgende amendementen op het ontwerp van wet op het armbestuur voorgesteld.

IV.

De ondergeteekende stelt voor, in den vierden regel van art. 30 te veranderen het woord *vier* in »*acht*,« en dus dien regel te lezen: »het laatst *acht* achtereenvolgende jaren hebben gewoond,« enz.

J. F. ZYLKER.

V.

Art. 10. Weg te laten de woorden: *de besturen van alle instellingen van weldadigheid*, en in de plaats te stellen: »De »besturen der instellingen van weldadigheid onder art. 2, litt. *a* »en *d* vermeld, alsmede de zoodanige andere die ondersteuning »van wege de burgerlijke overheid genieten, doen jaarlijks« enz.

VI.

Art. 12. Weg te laten de woorden: *de besturen der kerkelijke gemengde en bijzondere instellingen*; en in de plaats te stellen: »De besturen der gesubsidieerde kerkelijke en bijzondere, als»mede der gemengde instellingen.«

J. J. VAN DEINSE.

's Gravenhage, 12 Mei.

Z. M. heeft aan jhr. E. M. A. Martini, buitengewoon gezant en gevolmaltigd minister bij het hof van Zweden en Noorwegen, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versiersgelen van ridder grootkruis der Dannebrogs-orde, hem door Z. M. den Koning van Denemarken geschonken.

Z. M. heeft aan den Minister van Staat en generaal der infanterie, baron R. Fagel, laatst Z. Ms. buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister bij het Hof van Frankrijk, een pensioen verleend van *f* 4000.

Z. M. heeft tot gewoon hoogleeraar bevorderd den heer P. L. Rijke, thans buitengewoon hoogleeraar in de faculteit der wis- en natuurkundige wetenschappen aan de hoogeschool te Leyden.

* Bij gelegenheid van de ter aarde bestelling van het stoffelijk overschot van den vice-admiraal Rijk, werd door een der redenaars bij zijn graf de hoop te kennen gegeven, dat een gedachtenisteeken ter eere van den overledene mogt worden opgerigt. Dit denkbeeld werd door vele vrienden van den afgestorvene gedeeld en men verneemt thans, dat eene zamenkomst belegd is van allen, die daarin mogten belang stellen, welke zamenkomst den 17 dezer des avonds ten 8 ure in de zaal van *Diligentia* zal plaats hebben. Men verwacht, dat aan de oproeping daartoe een ruim gehoor zal worden verleend en dat men in die voorloopige vereeniging over zal gaan tot het benoemen van eene commissie tot leiding van deze poging om voor de nagedachtenis van den zoo algemeen betreurden vlootvoogd en menschenvriend J. C. Rijk een hem waardig gedenkteeken op te rigten.

' Sedert de laatste dagen wordt door de visschersbooten te Scheveningen met de beug of het hoekwant veel schelvisch gevangen. Een enkele boot, die Woensdag des morgens en des avonds met schelvisch was geweest, heeft *f* 96 besomd; hetgeen als eene groote zeldzaamheid mag worden beschouwd.

' In de residentie is aangekomen en in het hotel *de Belleveu* afgestapt senor D. Mannel Robles Pezula, kolonel in Mexicaansche dienst, met familie, komende uit Frankrijk en de heer Kellerman, majoor in Oostenrijksche dienst.

Gelijk men weet, hebben eenige handelaren zich tot onzen Minister van Buitenlandsche Zaken gewend, ten einde langs diplomatieken weg van Engeland en Frankrijk vrijdom te verkrijgen ten gunste van onzijdige schepen, die bevracht zijn om in de Russische havens van de Oost- en Witte zeeën de koopwaren te laden, welke aldaar gekocht zijn vóór de oorlogsverklaring van Rusland.

Naar wij thans vernemen, moet de Fransche consul te Rotterdam van zijne regering het berigt ontvangen hebben, dat Engeland en Frankrijk besloten hebben, aan een dergelijk verzoek in geen geval te voldoen.

Behalve dat daardoor de blokkade van Russische havens geforceerd en de operatien ter zee belemmerd zouden worden, moet door beide regeringen in aanmerking zijn genomen: dat zoolang de Russische havens niet geblokkeerd zijn, een onzijdig schip daar zijne lading kan innemen met bestemming voor elders; dat wanneer de blokkade voor eene Russische haven gelegd wierd tijdens zulk een schip aan het laden of beladen was, het dan nog zou kunnen vertrekken, door gebruik te maken van den termijn, die in dergelijke omstandigheden gesteld wordt; dat wel is waar de vaart in de golven van Finland en Bothnie weldra door de krijgsoperatien gestremd zal zijn, doch dat het geheel anders met de Witte zee gesteld is; dat Frankrijk en Engeland de havens aldaar voor alsnog wel niet zullen blokkeren en dus de onzijdige vlag daar weinig kans heeft van bemoeijelijkt te worden. (*N. R. C.*)

Heden viert een schuitenjager te Amsterdam zijn 103len verjaardag. Die man is nog gezond en sterk. In het voorledene jaar heeft eene commissie den behoeftigen grijsaard wekelijks *f* 3.— ter zijner verzorging uitgekeerd, en zij roept thans op nieuw, in het *Handelsblad*, de liefdadigheid in tot ondersteuning van hun edel doel, om namelijk dien merkwaardigen man in zijne laatste levensdagen voor gebrek te behoeden. De heer H. van Seelt, buurtmeester aan de Weesperzijde, N° 91, te Amsterdam, belast zich met het ontvangen der giften.

De Arrondissements regtbank te Haarlem heeft gisteren den heer Jhr. M. Salvador en S. Fongers schuldig verklaard aan de hun ten laste gelegde wanbedrijven en veroordeeld den eersten tot 4 maanden gevangenzetting en twee geldboeten van *f* 500 en *f* 300.— en ontzetting gedurende 7 jaren van de regten bij art. 42 van het Code Pénal bedoeld; den tweeden tot 3 maanden gevangenzetting, twee boeten van *f* 100 en *f* 50 en ontzetting van de genoemde regten gedurende 5 jaren en beiden in de kosten.

De predikanten-vereeniging in de provincie Groningen zal in hare vergadering van den 30 Mei aanstaande de vraag behandelen: Wat is verdraagzaamheid op het godsdienstig terrein?

Op den 10 dezer zeilde van de reede van Hellevoetsluis naar West-Indie het schip *Noord-Holland*, kapt. Overveen met een detachement suppletie-troepen aan boord, sterk 48 onder-officieren en manschappen, onder geleide van den tweeden luit. N. F. Spencer en onder mede begeleide van den offic. van gez. 2de kl. F. W. L. Tijdeman en den apotheker offic. Andriessen.

De *N. R. C.* meldt uit 's Hage: Naar wij van goederhand vernemen is door het Gouvernement concessie verleend tot de verbinding van Amsterdam met de Noordzee, door middel van eene doorgraving van Noord-Holland op zijn smalst.

De gemeenteraad van Amsterdam heeft eergisteren met 13 stemmen tegen 9 besloten het adres van de commissie van geneeskundig toevoorzigt tot afschaffing van de kermis nog niet in behandeling te nemen. Voorts is besloten, met 16 tegen stemmen 6, dat dit stuk in handen eener commissie zal worden gesteld, waartoe bij meerderheid van stemmen zijn benoemd de heeren Marselis Hartsinck, van Bosse en Cats Bussemaker.

Op den 11 Junij zal ds. N. Beets zijne intreê-rede als predikant te Utrecht houden, terwijl de heer B. ter Haar op den 15 Junij het professoraat aan de Utrechtsche Hoogeschool zal aanvaarden.

Uit Zutphen wordt aan den *Kamper Courant* geschreven, dat, naar men verneemt, bij een onzer geachte letterkundigen het voornemen bestaat om, geheel in de manier van het laatste bij Binger te Amsterdam verschenen werk van den heer J. van Lennep, uit te geven eenige tafereelen uit het leven van den koddigen dichter, met geestige platen, tot vermaak van oud en jong.

Nieuwendam, 10 Mei. Heden werd van de werf van den heer W. H. Meursing, te water gelaten de schooner *Geertruida Johanna*, voor rekening, van den heer P. ... van der Drift, te Alkmaar en te voeren door kapt. A. Zeilinga.

Utrecht, 11 Mei. Gisteren promoveerde alhier tot doctor in de regten, de heer W. N. Pesters, uit Utrecht, met *Theses*.

Advertentiën.

SALON DES VARIÉTÉS.

VAN

P. Boas en N. Judels,

staande de Nieuwe groote Schouwburgtent op het Plein.

ZATURDAG 13 MEI. (Buitengewone voorstelling).

(*Op vereerend verzoek.*)

APROPOS,

GIJ HEBT EEN GROOTEN NEUS!

ZIJT GIJ MIJNHEER MEIJER?

Nieuwe kluchtige Vaudeville in 5 tafereelen.

Naar het Hoogduitsch.

Na dezelve:

DE HEER LUSTIG

deurwaarder in de gijzeling,

Vrolijke Vaudeville in 2 Bedrijven.

Naar het Fransch.

Zullende de hoofdrollen door den Heer JUDELS vervuld worden.

Aanvang $8\frac{1}{2}$ ure.

ZONDAG 14 MEI. (Buitengewone voorstelling.)

Op vereerend verzoek.

DE LAATSTE ROL

van

een Tooneelspeler.

Nieuwe vrolijke Vaudeville in 7 tafereelen.

Naar het Hoogduitsch.

Na dezelve:

Stijfhoofdigheid, Eigenzinnigheid, Koppigheid.

Nieuwe vrolijke Vaudeville in een bedrijf.

Naar het hoogduitsch.

(447) Aanvang $8\frac{1}{2}$ ure.

BOAS en JUDELS.

Grand Théâtre des Variétés et Pantomimes,

onder Directie van

SCHOEMAN en VAN LIER,

staande met hunnen eleganten Schouwburg op het Plein, No. 1 van het Fransche Koffijhuis.

ZATURDAG 13 MEI.

DE PAGIESTREKEN,

Kluchtig Blijspel in 5 bedrijven, naar het Hoogduitsch van A. von Kotzebue, door A. Fokke Simonsz, waarin de Hr. A. VAN LIER, Mede-Directeur, van dit Theatre de rol van den PAGE zal vervullen.

Daarna:

DE KONINGSPASTEI,

Ballet-Pantomime in 1 Bedrijf, waarin de hoofdrol door Admiraal TOM POUCE, in eigenaardig costuum, vervuld zal worden.

☞ De Admiraal kan voor Particulieren visites ontboden worden, waarvoor men zich aan den Schouwburg gelieve te adresseren.

Het Portret van Admiraal TOM POUCE, door een der eerste Artistes van Italië gegraveerd, is à 50 Cts. aan het Bureau te bekomen.

Aanvang ten $8\frac{1}{2}$ *ure.*

Prijzen der plaatsen. Eerste Rang *f* 1.49. 2de Rang *f* 1. 3de Rang *f* 0.70. 4de Rang 40 c.

Plaatsen zijn te bespreken iederen dag van 10 tot 3 en van 4 tot 6 ure à 10 cts. extra voor iedere plaats.

(448)

Elken dag gedurende de Kermis, van des morgens 11 tot des avonds laat, in de Tent op het Buitenhof, de tweede van af het Binnenhof,

voor de eerste maal in Holland

DE VIER BOSJESMANNEN EN VROUWEN

VAN

Zuid-Afrika.

SMOON, de Boschdokter. CAKUS, zijne Vrouw. JUNKA, de Leeuwenjager. STINEE, zijne Vrouw.

Entrée 1ste rang 49 cts. 2de rang 25 cts.

Kinderen half geld.

Elk half uur van den dag de uitlegging. (449)

MUSÉE MILITAIRE

SCHOUWTOONEEL

VAN DEN

OORLOG IN HET OOSTEN

VOOR DE EERSTE MAAL BINNEN DEZE STA...

Sedert 1761, het jaar waarin de Wassenbeelden ... het eerst verschenen, heeft men zich nimmer op... houden, om dezelven op eene geschiedkundige wijze ... rangschikken; men is niet verder gegaan dan dezen ... genen persoon op eene tafel te plaatsen, en zoo d... elkander te verwarren, dat zich soms Oorlogshelden, ... schiedkundigen, Dichters, Priesters, Vorsten, tot ... Misdadigers, bijeen bevonden; dit belangrijk geb... heeft de Eigenaar van dit Museum verbeterd; en... op zoodanige wijze, dat deze soort van inrigting ge... nieuw is.

Staande de wel ingerigte Tent op de *PLAATS* ... den Vijverberg.

Te bezigtigen van 10 ure des morgens tot 11 ... des avonds.

De Eigenaar, voor het eerst in Holland zij... en geen moeite noch kosten gespaard hebbe... hoopt zijne ijverige moeite beloond te zien ... een veelvuldig bezoek. (45...

MUSEUM ANATOMIQUE.

De Koning der Matapa...

die de aandacht van alle Kunstliefhebbers overwa... is, te meer daar dit ligchaam naar Parijs terugg... als behoorende aan eene bijzondere maatschapp... dus niet meer voor het publiek zigtbaar zijn zal.

Sedert dat de ontleedkunde de voorwerpen va... Museums heeft geleverd, is er nimmer merkwaard... stuk aan de weetgierigheid van het Publiek aangebo... dan het ligchaam van den vermaarden

Wilden der eilanden van Senegambia;

dit Hoofd van een stam werd gedood in een ... gevoerd tegen de vaartuigen van den Kapitein LULL... die deze eilanden was komen verkennen.

HET ANATOMISCH MUSEU...

bevat meer dan 800 Anatomische Voorwerpen.

DE ENTRÉE is 25 CENTS.

Dagelijks te zien van des morgens 10 tot des a... laat, in het daartoe ingerigte Lokaal *op de PLAATS, naast de Gevangenpoort.*

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 12 Mei 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**	Pct.	
Ned. W. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$56\frac{3}{8}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$	*Hope* 1798/1816	5	$97\frac{1}{2}$
Dito Certificat.	3	$67\frac{1}{2}$	Dito 1828/1829	5	96
Dito dito .	4	$84\frac{5}{8}$ $5\frac{1}{16}$	Cert. 1831/1838	5	
O. I. Leening.	4		Dito Dito	$4\frac{1}{2}$	79
Amort. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	$84\frac{1}{2}$	Dito *Hope* . . .	4	$73\frac{1}{2}$
Hand.-Maats. .	$4\frac{1}{2}$		Dito *Stieglitz*. .	4	72
Belgie.			Dito dito 5e Ser.	4	
Certificaten. . .	$2\frac{1}{2}$		Inschr. Assig. .	6	
D° *Rothschild*.	$2\frac{1}{2}$	46	Certific. dito. .	6	
Frankrijk.					
Obligatien. . .	3		**Polen.**		
Spanje.					
Nieuwe	1	$17\frac{5}{8}$ $\frac{11}{16}$	Obligatien . . .	4	
Dito Buitenl. .	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. ^{c}/m.	3	$33\frac{9}{16}$ $\frac{5}{8}$			
Bew. Sp. Com.		$3\frac{3}{4}$	Metalliek . . .	5	58...
Amort. Schuld.			Dito bet. Amst.	5	73...
Portugal.			Dito letter B . .	5	73...
Londen nieuwe.	5	$32\frac{11}{16}$ $\frac{3}{4}$	Dito 1847 . . .	$2\frac{1}{2}$	30...
Dito uitgest. .	4		Dito 1851/1852	$2\frac{1}{2}$	30...

Mexic., te Londen, 3 pct. $22\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$; dito Onb. 2... Ecuador $2\frac{13}{16}$.

De markt blijft in meest alle genoteerde fondsen ... beter dan gisteren, ten gevolge van veelvuldige koo... welke in Holl., Oostenrijksche en Russische fondsen ... eerd werden.

FRANKFORT, Donderdag 11 Mei. 3 pct. Sp... $33\frac{1}{2}$; 1 pct. dito $17\frac{9}{16}$.

LONDEN, Donderdag 11 Mei. Consols op t. ... Mexico N. 3 pct. $24\frac{1}{4}$, $23\frac{3}{4}$; Peru N. $4\frac{1}{2}$ pct. 60... Uitg. $6\frac{1}{8}$; Sardinie 5 pct. 80, $79\frac{1}{2}$; Spanje 1 pct. ... dito 3 pct. buit. $36\frac{3}{4}$, $36\frac{1}{2}$; dito Certificaten $3\frac{3}{4}$ ... $4\frac{1}{2}$ pct. 80, 80; dito 5 pct. 94, 93; Holl. 4 pct. ... dito $2\frac{1}{2}$ pct. 58, 58.

De markt sluit zeer flaauw, doordien de bank ... conto tot op $5\frac{1}{2}$ pct. heeft verhoogd.

PARIJS, Donderdag 11 Mei. Fr. $4\frac{1}{2}$ pct. op ... dito 3 pct. 66.30; Sp. Binn. 3 pct. $33\frac{7}{8}$; dito ... Belg. $4\frac{1}{2}$ pct. 88; Rusl. $4\frac{1}{2}$ pct. $78\frac{1}{2}$; O. Met. 85...

WEENEN, Donderdag 11 Mei. N. Metall. 85...; Leen. B. 105; Nieuwe Leen. $90\frac{3}{4}$; Bankactien 1208; ... $104\frac{1}{2}$; Lot. v. fl. 250 $123\frac{1}{2}$; Wissel Londen ... Parijs $161\frac{3}{4}$; Zilver $36\frac{1}{4}$.

MADRID, Maandag 8 Mei. Sp. binn. 3 pct. ... nieuwe 1 pct. $18\frac{1}{2}$.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gra...